

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med lovforslaget er at få etableret en selvstændig og uafhængig børneombudsmandsinstitution m/k.

Børneombudsmandsinstitutionen skal værne om børns rettigheder og fungere som påtale- og klageberettiget for børn over for offentlige myndigheder. Institutionen skal høres i forbindelse med lovforslag, der vedrører børns interesser, og institutionen skal løbende vurdere opvæksts- og levevilkår for og retsbeskyttelsen af børn og unge i samfundet.

Børns og unges livssituation og opvækstvilkår forandres i dag med en stadig stigende hastighed på alle fronter. Den stigende polarisering mellem samfundsgrupperne øver også indflydelse på børns vilkår. Mange vokser f.eks. op i familier, hvor de voksne aldrig har været i arbejde. Børnene i disse familier kan ofte være de eneste, der har en kontinuerlig kontaktflade udadtil i form af institution og skole.

Der eksisterer i dag i stigende grad igen en økonomisk og materiel fattigdom, men særligt påtrængende er forringelserne på det følelsesmæssige og kulturelle område.

Mange børn vokser op i splittede familier og pålægges allerede tidligt ansvarsområder, som de står helt alene med.

Børn kommer på mange områder i klemme i samfundsudviklingen. Børns interesser tilsidesættes, og deres udviklingsbehov tilgodeses ikke i særlig høj grad i lovgivningen eller i den økonomiske udvikling.

Danmark har ikke nogen sammenhængende børnepolitik. Politiske programmerklæringer og isolerede udvalgsbetænkninger følges ikke op af handlinger.

Børn har brug for en institution, der samlet står frem og taler børnenes sag. En institution, som man let og anonymt kan henvende sig til og få råd og vejledning af. En institution, som børn kan stole på, og som er synlig i debatten i såvel skrevne som elektroniske medier. Børneombudsmandsinstitutionen vil med det fremsatte lovforslag få tillagt beføjelser, så den vil kunne handle på børns vegne med den

fornødne autoritet og styrke i de tilfælde, hvor børn har brug for støtte.

Institutionen skal også via sin status som høringsorgan være med til at påvirke lovgivningen, således at der på flere og flere områder gives børn positive rettigheder og en øget retssikkerhed. Det kan være med til at styrke børnenes selvstændige initiativer og handlemuligheder. Børneombudsmandsinstitutionen skal som institution handle i forhold til børnenes samlede livssituation og være lydhør over for alle deres problemer.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Formålet med en børneombudsmand er at bane vej for, at børn får udbygget og forbedret deres retlige stilling i samfundet, og at børneombudsmanden skal fungere som påtale- og klageberettiget instans for børn i forhold til offentlige institutioner. Der er tale om såvel en rettighedsfunktion som en beskyttelsesfunktion, idet der sigtes mod at give børn en bedre retssikkerhed og flere selvstændige handlemuligheder.

Til § 2

Børneombudsmandsinstitutionen har udtaleret i forhold til lovinitiativer, udbygningsplaner og andre vigtige områder, der berører børns vilkår. Lovforslag, der vedrører børns og unges forhold, bør forelægges Børneombudsmandsinstitutionen inden fremsættelse i Folketinget. Børneombudsmandsinstitutionen kan rette henvendelse til Folketinget eller kommunalbestyrelser med forslag til love eller andre initiativer. Børneombudsmandsinstitutionen kan kritisere og henstille til byråd og amtsråd, at vedtagne beslutninger tages op til fornyet overvejelse, såfremt institutionen finder det nødvendigt.

Til § 3

Børneombudsmanden er påtale- og klageberettiget i forhold til såvel statslige som kommunale og amtskommunale instanser og i forhold til private or-